

МИНИСТЕРСТВО
КУЛЬТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ
ТАТАРСТАН

Национальный музей
Республики Татарстан

Литературный музей
Габдуллы Тукая

Всероссийская научно-практическая конференция «ТУКАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ – 2025»

на тему

«ТУКАЕВЕДЕНИЕ: ИСТОРИЯ И ЛИЧНОСТЬ»

ПРОГРАММА

15 – 16 апреля

Министерство культуры Республики Татарстан
Национальный музей Республики Татарстан
Литературный музей Г. Тукая

*К 130-летию Национального музея
Республики Татарстан
и 75-летию первого директора
Литературного музея Г. Тукая
Гусмана Хабибуллина*

**Всероссийская научно-практическая конференция
«ТУКАЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ – 2025»**

на тему

«ТУКАЕВЕДЕНИЕ: ИСТОРИЯ И ЛИЧНОСТЬ»

15 – 16 апреля

ПРОГРАММА

Казань

ПОРЯДОК РАБОТЫ

ДЕНЬ ПАМЯТИ ГАБДУЛЛЫ ТУКАЯ

15 апреля

11.00 – 11.45 Возложение цветов на могилу Г. Тукая

Место проведения: Ново-Татарское кладбище, Казань, ул. Пригородная, 1

ПЛОЩАДКА 1

ЛИТЕРАТУРНЫЙ МУЗЕЙ ГАБДУЛЛЫ ТУКАЯ

(Казань, ул. Г. Тукая, 74)

15 апреля

12.00 – 12.30 Открытие выставки «Народная литература» (к 115-летию лекции Г. Тукая «Народная литература»)

12.30 – 14.30 Круглый стол «Тукаеведение: прошлое, настоящее и будущее» (полная программа в приложении)

16 апреля

10.30 Открытая лекция «Начало XX века: реклама о творчестве Габдуллы Тукая»

Лектор: Тухватова Гузель Фардиновна, кандидат филологических наук, заведующий Литературным музеем Габдуллы Тукая – филиалом Национального музея Республики Татарстан, доцент кафедры Общего языкознания и тюркологии Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

11.30 Поэтическая экскурсия «В реликвиях душа Тукая» по музею Г. Тукая

12.30 Встреча с художником Алсу Тимергалиной и открытие выставки «Тайны Шурале»

ПЛОЩАДКА 2

ГАБДУЛЛА ТУКАЙ В ТВОРЧЕСТВЕ БАКИ УРМАНЧЕ

14 апреля, 14.00

Место проведения: Буинский краеведческий музей (РТ, г. Буинск, ул. К.Маркса, 70)

Модератор: Ахметзянова Люция Маулитзяновна, директор Буинского краеведческого музея

ПЛОЩАДКА 3
ГАБДУЛЛА ТУКАЙ И УЗБЕКСКАЯ ЛИТЕРАТУРА
15 апреля, 8.00

Место проведения: Каршинский государственный университет
(Узбекистан, город Карши)

Модераторы:

Неъматова Юлдуз Одилжановна, доцент кафедры узбекского языка и литературы Каршинского государственного университета

Тухватова Гузель Фардиновна, кандидат филологических наук, заведующий Литературным музеем Габдуллы Тукая – филиалом Национального музея Республики Татарстан, доцент кафедры Общего языкознания и тюркологии Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета (онлайн)

ПЛОЩАДКА 4
НАСЛЕДИЕ ГАБДУЛЛЫ ТУКАЯ И ЕГО СОВРЕМЕННИКОВ В МУЗЕЕ
ИМ. ГАЛИИ КАЙБИЦКОЙ
15 апреля, 14.00

Место проведения: Музей им. Галии Кайбицкой
(РТ, Кайбицкий район, с. Большие Кайбицы, ул. Галии Кайбицкой, 2)

Модератор: Камалиева Чулпан Галимулловна, директор музея им. Галии Кайбицкой

ПРОГРАММА КРУГЛОГО СТОЛА «ТУКАЕВЕДЕНИЕ: ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ»

15 апреля, 12.30 – 14.30

Место проведения: Литературный музей Г. Тукая

Приветствия

Измайлова Светлана Юрьевна, заместитель генерального директора по научно-исследовательской работе Национального музея Республики Татарстан

Файзрахманов Айрат Шамилевич, кандидат исторических наук, начальник отдела взаимодействия с общественными организациями Министерства культуры Республики Татарстан

Файзуллин Эмиль Венерович, заместитель Полномочного представителя Республики Татарстан в г. Москве по взаимодействию с органами государственной власти в сфере культуры, науки, образования и связям с общественностью

Сулейманов Тимур Джавдетович, помощник Раиса Республики Татарстан, председатель регионального отделения федеральной молодежной организации «Движение первых»

Зайдуллин Ркаил Рафаилович, председатель Союза писателей Республики Татарстан, депутат Государственного Совета Республики, Лауреат Государственной премии Республики Татарстан им. Г. Тукая, народный поэт Республики Татарстан

Фаизов Айрат Шамилевич, префект территории «Старый город» Исполнительного комитета г. Казани

Халиков Ильгиз Илдарович, кандидат филологических наук, директор Института языка, литературы и искусств им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Тухватова Гузель Фардиновна, кандидат филологических наук, заведующий Литературным музеем Габдуллы Тукая – филиалом Национального музея Республики Татарстан, доцент кафедры Общего языкознания и тюркологии Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

Доклады

Первый директор Литературного музея Г. Тукая Гусман Хабибуллин

Хабибуллина Рамзия Рахматулловна

Шарафиева Алсу Гусмановна

Хабибуллина Айгуль Гусмановна

Хадиев Муллагали Бариевич, доктор технических наук, профессор

Новые проекты в изучении Тукая

Ибрагимов Марсель Ильдарович, кандидат филологических наук, заведующий лабораторией сопоставительного татароведения Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан (Казань, Россия)

Уральский период Г. Тукая: новые исследования

Багаутдинов Марат Рафаильевич, директор музея Габдуллы Тукая в г. Уральске (Уральск, Казахстан)

Наследие Габдуллы Тукая в музее Исмаила Гаспринского

Абибуллаева Эльмира Эбазеровна, кандидат филологических наук, заведующая Мемориальным музеем И. Гаспринского ГБУ РК «Бахчисарайский историко-культурный и археологический музей-заповедник», младший научный сотрудник Крымского исторического центра института истории им. Ш. Марджани Академии наук Республики Татарстан (Бахчисарай, Крым, Россия)

Габдулла Тукай в переводах Анвара Аджиева

Аджиев Багаутдин Анварович, народный поэт Дагестана, директор Мемориального дома-музея Анвара Аджиева (Махачкала, Дагестан)

ОБСУЖДЕНИЕ

Участвуют:

Ахунов Азат Марсович, кандидат филологических наук, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Галимуллин Фоат Галимуллович, доктор филологических наук, профессор Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

Галиуллин Талгат Набиевич, доктор филологических наук, профессор

Гилязов Тагир Шамсегалиевич, кандидат филологических наук, доцент Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

Гумеров Ильгам Гусманович, кандидат филологических наук, заведующий Центром музыкального и письменного наследия Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Загидуллина Дания Фатиховна, доктор филологических наук, профессор

Закирзянов Альфат Магсумзянович, доктор филологических наук, заведующий отделом литературоведения Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Медведева Лейсан Ахматовна, старший научный сотрудник Литературного музея Г. Тукая – филиала Национального музея Республики Татарстан

Миннегулов Хатип Юсупович, доктор филологических наук, профессор Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

Мухаметшина Алина Тагировна, директор ГБУК «Государственный литературно-мемориальный музейный комплекс Габдуллы Тукая» (Арский район РТ)

Нагимуллина Резеда Вагизовна, старший научный сотрудник Литературного музея Габдуллы Тукая – филиала Национального музея Республики Татарстан

Тябина Лена Ивановна, старший научный сотрудник Литературного музея Габдуллы Тукая – филиала Национального музея Республики Татарстан

Шайхин Айдар Расимович, заведующий Музеем истории татарской литературы с мемориальной квартирой Ш. Камала – филиала Национального музея Республики Татарстан, старший преподаватель кафедры религиоведения Казанского (Приволжского) федерального университета

Шарипова Альфия Ленаровна, научный сотрудник Литературного музея Габдуллы Тукая – филиала Национального музея Республики Татарстан

Юсупова Нурфия Марсовна, доктор филологических наук, профессор кафедры татарской литературы Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского (Приволжского) федерального университета

Яхин Фарит Закизянович, доктор филологических наук, ведущий научный сотрудник Института языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан

Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы
Татарстан Республикасы Милли музейе
Габдулла Тукай әдәби музейе

*Татарстан Республикасы
Милли музейенең – 130
һәм Г. Тукай әдәби музейенең
беренче директоры Госман Хәбибуллинның
75 еллыгына багышлана*

«ТУКАЙ УКУЛАРЫ – 2025»

Бөтенроссия фәнни-гамәли конференциясе

Конференциянең темасы

«ТУКАЙ ФӘНЕНДӘ ШӘХЕСЛӘР»

15 – 16 апрель

ПРОГРАММА

Казан, 2025

ЭШ ТӘРТИБЕ

ГАБДУЛЛА ТУКАЙНЫ ИСКӘ АЛУ КӨНЕ

15 апрель

11.00 – 11.45 Габдулла Тукай каберенә чәчәк салу

Уздырылу урыны: Яңа Татар бистәсе зираты, Казан шәһ., Пригородная ур., 1

1 нче МӘЙДАНЧЫК

ГАБДУЛЛА ТУКАЙ ӘДӘБИ МУЗЕЕ

(Казан шәһ., Г. Тукай ур., 74)

15 апрель

12.00 – 12.30 «Халык әдәбияты» күргәзмәсе ачылышы

(Г. Тукайның шул исемдәге лекциясенә 115 ел тулу унаеннан)

12.30 – 14.30 «Тукай фәне: үткәне, бүгенгесе һәм киләчәге»

Түгәрәк өстәл утырышы (тулы программа кушымтада)

16 апрель

10.30 Ачык лекция. «XX гасыр башында Габдулла Тукай ижатына реклама»

Лектор: Төхвәтова Гүзәл Фәрдин кызы, филология фәннәре кандидаты, Габдулла Тукай әдәби музее мөдире (Татарстан Республикасы Милли музее бүлеге), Казан (Идел буе) федераль университетының Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтының Гомуми тел белеме һәм тюркология кафедрасы доценты

11.30 Г. Тукай музее буенча «Ядкярләрдә Тукай рухы» шигъри экскурсиясе

12.30 Рәссам Алсу Тимергалина белән очрашу һәм «Шүрәле серләре» күргәзмәсе ачылышы

2 нче МӘЙДАНЧЫК
БАКЫЙ УРМАНЧЕ ИЖАТЫНДА ГАБДУЛЛА ТУКАЙ
14 апрель, 14.00

Уздырылу урыны: Буа туган якны өйрәнү музей (ТР, Буа шәһ., К.Маркс ур., 70)

Модератор: Әхмәтжанова Люция Мәүлетжан кызы, Буа туган якны өйрәнү музей директоры

3 нче МӘЙДАНЧЫК
ГАБДУЛЛА ТУКАЙ ҺӘМ ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ
15 апрель, 8.00

Уздырылу урыны: Карши дәүләт университеты (Үзбәкстан, Карши шәһ.)

Модераторлар: Нәсмәтова Йолдыз Одилжановна, Карши дәүләт университетының үзбәк теле һәм әдәбияты кафедрасы доценты
Төхвәтова Гүзәл Фәрдин кызы, филология фәннәре кандидаты, Габдулла Тукай әдәби музей мөдире (Татарстан Республикасы Милли музей бүлгеге), Казан (Идел буе) федераль университетының Филология һәм мәдәниягара багланьшлар институтының Гомуми тел белеме һәм тюркология кафедрасы доценты (онлайн)

4 нче МӘЙДАНЧЫК
Г. КАЙБИЦКАЯ ИСЕМЕНДӘГЕ МУЗЕЙДА ГАБДУЛЛА ТУКАЙ ҺӘМ
АНЫҢ ЗАМАНДАШЛАРЫ МИРАСЫ
15 апрель, 14.00

Уздырылу урыны: Галия Кайбицкая исемендәге музей (ТР, Кайбыч районы, Зур Кайбыч авылы, Галия Кайбицкая урамы, 2)

Модератор: Камалиева Чулпан Галимулла кызы, Галия Кайбицкая исемендәге музей директоры

«ТУКАЙ ФӘНЕ: УТКӘНЕ, БҮГЕНГЕСЕ ҺӘМ КИЛӘЧӘГЕ» ТҮГЭРӘК ӨСТӘЛЕ ПРОГРАММАСЫ

15 апрель, 12.30

Уздырылу урыны: Г. Тукай әдәби музейе

Сәламләү

Измайлова Светлана Юрьевна, Татарстан Республикасы Милли музейе генераль директорының фәнни эшчәнлек буенча урынбасары

Фәйзрахманов Айрат Шамил улы, тарих фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының массакүләм мәгълүмат чаралары һәм иҗтимагый оешмалар белән хезмәттәшлек бүлеге мөдире

Фәйзуллин Эмиль Венер улы, Татарстанның Россия Федерациясендәге Тулы вәкаләтле вәкиле урынбасары

Сөләйманов Тимур Жәүдәт улы, Татарстан Республикасы Рәисе ярдәмчесе – Гомумроссия «Алдыңгылар хәрәкәте» балалар-яшүсмерләр хәрәкәтенен Татарстан бүлекчәсе рәисе

Зәйдүллин Рәзил Рафаил улы, Татарстан Республикасы Язучылар берлеге житәкчесе, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты, Татарстан Республикасының Г. Тукай ис. Дәүләт премиясе лауреаты, Татарстан Республикасының халык шагыйре

Фәизов Айрат Шамил улы, Казан шәһәре башкарма комитетының «Иске шәһәр» территориясе префекты

Халиков Илгиз Илдар улы, филология фәннәре кандидаты, ТР Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институты директоры

Төхвәтова Гүзәл Фәрдин кызы, филология фәннәре кандидаты, Габдулла Тукай әдәби музейе мөдире (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлеге), Казан (Идел буе) федераль университетының Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтының Гомуми тел белеме һәм тюркология кафедрасы доценты

Чыгышлар

Г. Тукай әдәби музейенең беренче директоры Госман Әкрәм улы Хәбибуллин истәлегенә

Хәбибуллина Рәмзия Рәхмәтулла кызы

Шәрәфиева Алсу Госман кызы

Хәбибуллина Айгөл Госман кызы

Һадиев Муллағали Бари улы, техник фәннәр докторы, профессор

Тукайны өйрөнүдө яна фәнни проектлар

Ибраһимов Марсель Илдар улы, филология фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Фәннәр Академиясе Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының татар телен чагыштырып өйрөнү лабораториясе мөдире (Казан, Россия)

Г. Тукайның Жәек чоры: яна ачышлар

Баһаветдинов Марат Рафаил улы, Жәек шәһәрәндәге Габдулла Тукай музей директоры (Жәек, Казахстан)

Исмәгыйль Гаспринский музееңда Габдулла Тукай мирасы

Абибуллаева Эльмира Эбазерова, филология фәннәре кандидаты, «Бакчасарай тарих-мәдәни һәм археологик музей-тыюлыгы»ның И. Гаспринский мемориаль музей мөдире, Татарстан Республикасы Фәннәр Академиясе Ш. Мәржани ис. Тарих институтының Кыргыз фәнни үзәге кече фәнни хезмәткәре (Бакчасарай, Кыргыз, Россия)

Әнвәр Аджиев тәржемәләрендә Габдулла Тукай

Аджиев Баһаветдин Әнвәр улы, Дагыстанның халык шагыйре, Әнвәр Аджиев мемориаль музей-йорты директоры (Махачкала, Дагыстан),

ФИКЕР АЛЫШУ

Катнашалар:

Ахунов Азат Марс улы, филология фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенә Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Галимуллин Фоат Галимулла улы, филология фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль университеты Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты профессоры

Галиуллин Тәлгат Нәби улы, филология фәннәре докторы, профессор

Гыйләжев Таһир Шәмсеғали улы, филология фәннәре кандидаты, Казан (Идел буе) федераль университеты Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты доценты

Гомәров Илһам Госман улы, филология фәннәре кандидаты, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенә Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының Язма һәм музыкаль мирасы үзәге житәкчесе

Заһидуллина Дания Фатыйх кызы, филология фәннәре докторы, профессор

Закиржанов Әлфәт Мәгъсүмжан улы, филология фәннәре докторы, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының әдәбият бүлгеге мөдире

Йосыпова Нурфия Марс кызы, филология фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль университеты Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтының татар әдәбияты кафедрасы профессоры

Медведева Ләйсән Әхмәт кызы, Габдулла Тукай әдәби музеенең (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлгеге) өлкән фәнни хезмәткәре

Миңнегулов Хатыйп Йосыф улы, филология фәннәре докторы, Казан (Идел буе) федераль университеты Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтының татар әдәбияты кафедрасы профессоры

Мөхәмәтшина Алинә Таһир кызы, Габдулла Тукай Дәүләт әдәби-мемориаль музей комплексы директоры (ТР, Арча районы)

Нәгыймуллина Резедә Вәгыйз кызы, Габдулла Тукай әдәби музеенең (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлгеге) өлкән фәнни хезмәткәре

Тябина Лена Ивановна, Габдулла Тукай әдәби музеенең (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлгеге) өлкән фәнни хезмәткәре

Шәйхин Айдар Рәсим улы, Татар әдәбияты тарихы һәм Ш. Камал мемориаль фатиры музейе мөдире (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлгеге), Казан (Идел буе) федераль университетының диннәрне өйрәнү кафедрасының өлкән укытучысы

Шәрипова Әлфия Ленар кызы, Габдулла Тукай әдәби музеенең (Татарстан Республикасы Милли музейе бүлгеге) фәнни хезмәткәре

Яхин Фәрит Зәкижан улы, филология фәннәре докторы, Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенең Г. Ибраһимов ис. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтының әйдәп баручы фәнни хезмәткәре

Контакты:

Адрес: 420022, Россия, Республика Татарстан,
г. Казань, ул. Г. Тукая, д.74
Тел.: +7(843)590-86-67
e-mail: muztukay@mail.ru
<http://g-tukay.tatmuseum.ru/>
vk.com/club84864973